

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2012. május 17. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A testi sértés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a **Békés Megyei Bíróság** 2011. december 1. napján kihirdetett **13.B.160/2011/38.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a

az alábbiak szerint:

A (magánfél neve) magánfél polgári jogi igényére vonatkozó rendelkezést **hatályon kívül helyezi** és a polgári jogi igény értényesítését **egyéb törvényes útra utasítja.**

A le nem rótt eljárási illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést **mellőzi.**

A vádlott által **dr. Roxin György** (Irányítószám, Település, utca, házszám) ügyvéd, mint a sértett jogi képviselőjének részére fizetendő munkadíjat **19.000.- (tizenkilencezer) Ft-ra leszállítja.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét testi sértés büntetében [Btk.170.§.(1) bek.,(6) bek. 1. fordulat] mondta ki. Ezért 3 év börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte a korábbi, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. Kötelezte, hogy (sértett neve) sértettnek fizessen meg 31.457.-Ft-ot és annak kamatát, valamint az államnak a le nem rótt eljárási illetéket,

továbbá a sértett jogi képviselőjének 20.000.-Ft-ot. Kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést a büntetés súlyossága miatt, enyhítés érdekében.

A védő a fellebbezési nyilvános ülésen fellebbezésüket azzal egészítette ki, hogy álláspontja szerint a cselekmény súlyának megítélése és a büntetés kiszabása szempontjából van jelentősége annak, hogy a sértett és társasága ittas volt a cselekmény elkövetésekor, egyebekben - álláspontja szerint - védencét a testi sértés tekintetében is legfeljebb gondatlanság terheli, így indítványozta a cselekménynek a Btk. 170. § (7) bekezdése szerinti minősítését, ehhez képest a törvényben megállapított büntetési tétel alsó határához közeli tartamra történő enyhítést.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és az ügyész a fellebbezési nyilvános ülésen észrevételezte, hogy az elsőfokú ítélet - nyilvánvalóan nem az átiratban megjelölt rendelkező része, hanem - a *történeti tényállási része* nem tartalmazta, hogy a sértett ittas volt, aminek pedig a bűncselekmény minősülése szempontjából meghatározó jelentősége van. A sértett ugyanis ittassága folytán a vádlott általi bántalmazást nem tudta kivédeni, egyensúlyát veszítve kétszer is a földre esett, és a fejét beütötte az aszfaltba, melynek következtében a tényállásban egyébként helyesen rögzített, életveszélyes sérüléseket szenvedte el. Indítványozta továbbá azzal is kiegészíteni a tényállást, hogy ez az életveszély közvetlen volt.

Az ügyész nyilvános ülésen fenntartotta azt az észrevételét is, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése körében meglehetősen szűkszavúan indokolt, ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az iratok egybehangzó tartalma alapján a ténybeli indokolást egészítse ki, és így tekintse felülbírálnak az elsőfokú ítéletet. Fenntartotta azt az indítványát is, hogy a másodfokú bíróság az életveszélyt okozó testi sértés büntettként minősülő cselekményhez kapcsolódó bűnösségre és az okságra vonatkozó jogi okfejtéssel is egészítse ki az elsőfokú indokolást, mert az elsőfokú bíróság azzal is adós maradt. Összességében azonban az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezések alaptalanok, a másodfokú bíróság túlnyomórészt osztotta a fellebbviteli főügyészség indítványait.

* * *

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben, az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytatta le, ennek eredményeképpen döntően megalapozott tényállást állapított meg.

A megállapított tényállás csupán kismértékben hiányos, ami részleges megalapozatlansághoz vezetett, ezért a másodfokú bíróság az iratok egybehangzó tartalma alapján azt a következők szerint kiegészítette, illetve helyesbítette [Be. 351. § (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont 2. fordulat, Be. 352. § (1) bekezdés a. pont]:

A Gyulai Városi Bíróság 17.B.2356/209/64. számúnak írt ítélet száma helyesen 17.B.**236/2009**/64. Az ezen ítélettel kiszabott szabadságvesztés próbaideje 2015. március 10. napján telt volna le.

A cselekmény megvalósulása előtt a sértett a megelőző nap reggelétől kezdve italozott, *szemmel láthatóan ittas* állapotba került

A magánfél képviselője a polgári jogi igényt a sértett 19.217.-Ft összegű keresetkiesése, 2.000.-Ft összegű gyógykezeltetése, édesanyjának a kórházi látogatással kapcsolatos 10.240.-Ft útiköltsége és ennek kamataira terjesztette elő.

A sértett a vádlottnak megbocsátott.

A másodfokú bíróság - ellenben - nem osztotta a fellebbviteli főügyészségnek az életveszély közvetlenségével történő kiegészítést célzó indítványát, miután az elsőfokú ítélet 3. oldalának 3. bekezdésében azt az elsőfokú bíróság rögzítette.

Egyebekben tehát az elsőfokú bíróság mindenben megalapozott tényállást állapított meg, amely ezért irányadó volt a felülbírálat számára.

* * *

Az elsőfokú bíróság igen szűkszavúan foglalkozott az egymással szemben álló bizonyítékokkal, éppen azon bizonyítékokra nem utalt, és azokkal nem foglalkozott kiemelten, melyek az ügy mikénti elbírálása szempontjából jelentősek, és amelyek a konkrét bántalmazás megállapításának az alapját képezték.

Így nem rögzítette, hogy 1. sz. tanú tanúvallomása szerint a sértett az első, könyökkel történt megütését követően hanyatt esett, majd négykézlábról történt felállása közepette még egy könyökütést kapott a vádlottól felülről lefelé irányulóan, amitől ismét hanyatt esett, és így ütötte be a fejét a járdába. 2. sz. tanú tanúvallomása mindenben alátámasztotta ezeket azzal, hogy a sértett a második ütéstől ájult el. 3. sz. tanú is megerősítette, hogy kétszer ütötte meg a sértettet a vádlott, míg 4. sz. tanúvallomása azt a sértetti előadást támasztotta alá, hogy ún. "cigányozás" nem hangzott el a sértett részéről. A terhelő vallomásokkal az orvosszakértők véleménye

mindenben összhangban volt, a szakértők egybehangzóan állapították meg, hogy két erőbehatás történt a cselekménysorban, és az életveszélyes sérülés létrejöhetett úgy, ahogyan a sértett és az ő vallomását támogató tanúk előadták. Az kétségtelen, hogy a könyökkel történt bántalmazás ereje ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, az viszont igen, hogy e két ütéstől esett el a vádlott és így verte be a fejét az aszfaltba.

Meghatározó jelentősége van a másodfokú bíróság által eszközölt tényállás-kiegészítésnek, annak, hogy a sértett szemmel láthatóan ittas volt. A sértettnek ez az állapota felismerhető volt a vádlott számára, ezért azzal kellett számolnia, hogy az ittas sértett a lelassult reflexek miatt védekezésre kevésbé képes, és az esetleges elesését sem fogja tudni megfelelően kontrollálni. Az általános élettapasztalat és a közfelfogás is annak megállapítására nyújt kellő alapot, hogy a szemmel láthatóan ittas személy testbántalmazásának távolabbra mutató következménye is lehet, így a földre zuhanása következtében életveszéllyel járó koponyacsont-törés és agyállomány-zúzódás is lehet.

Ehhez kapcsolódik a vádlottnak a cselekményéhez társuló aktuális pszichés viszonya, a bűnösség kérdése, annak minősége és foka, amit a jogi indokolásban kellett volna részletesen fejtegetnie és abban állás foglalnia a megyei bíróságnak.

Az elsőfokú bíróság ugyanis az alapul elfogadható tényállásból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes, ám adós maradt az okság megállapításán túl azzal, hogy a vádlottat a cselekménye tekintetében bűnösségének melyik formája és annak milyen foka terheli.

A most kifejtettekre figyelemmel kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy a vádlott testi sértésre irányuló szándékkal ütötte meg a sértettet. A már írt, a vádlott számára felismerhető ittasság miatti sértetti instabilitásra tekintettel azonban nyilvánvaló, hogy a vádlott azért nem látta előre magatartásának lehetséges - súlyosabb eredményt képező - következményét, mert a tőle elvárható figyelmet, illetve körütekintést elmulasztotta. Az ő ittassága azonban ezt nem befolyásolta, jogilag ugyanis a szokványos ittasság nem érinti a felróhatóságot. Ennélfogva a vádlottat a súlyosabb eredmény tekintetében tehát gondatlanság, annak is az enyhébb foka, a hanyagság terheli (Btk. 14. § 2. fordulata).

A most írtakkal azonos anyagi jogi álláspontot foglalt el a Büntetőjogi Döntvénytár 8931. és 8933. sz. alatt közzétett jogeset.

A bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helyesen vette számba az elsőfokú bíróság. Az ítélőtábla további enyhítőként értékelte, hogy az eredményre a vádlottnak csupán a gondatlanság enyhébb foka, a hanyagsága terjed ki, és azt hogy a sértett

megbocsátott. A beismerés pedig csekélyebb jelentőségű, miután nem párosult részletes vallomással. Ugyanakkor súlyosító, hogy a vádlott a korábbi elítélésének jogerejét követően röviddel valósította meg a bűncselekményt; ennek nyomatéka van még akkor is, ha emiatt került sor a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére.

Amint az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, a vádlott az ún. középértékre irányadó büntetéskiszabás alá esik, [Btk.83.§.(2) bekezdés] így vele szemben a büntetési tétel alsó és felső határára figyelemmel az irányadó ún. középérték öt év. Ehhez képest az elsőfokú bíróság nem adta semmilyen indokát annak, hogy miért ítélte úgy, hogy az azt két évvel alulmúló szabadságvesztés is kellően szolgálja a büntetés célját, annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama az alsó határhoz közelebb, mint a középértékhez. A másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy nyilvánvalóan az enyhítő körülmények most eszközölt kiegészítésére, a vádlott hanyag gondatlanságára és a sértett megbocsátására tekintettel lehetett eltérni ilyen jelentős mértékben a középértéktől azzal, hogy a büntetés mértéke ezzel együtt is enyhe, és inkább súlyosításra szorulna. Ezért a büntetés enyhítése szóba sem kerülhetett.

Az elsőfokú bíróság egyebekben helyesen alkalmazta a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezést, de a helyes jogszabályhelyekre történő utalásban hibákat vétett, mert - gyakorlatilag - nem az elkövetéskor hatályos törvényszöveget vette alapul, és nem az azokat megalapozó törvényhelyekre utalt a mellékbüntetés kiszabásakor, és a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésekor.

A közügyektől eltiltás mértéke kellően igazodik a bűncselekmény jellegéhez, tárgyi súlyához és a vádlott személyében rejlő fokozottabb társadalomra veszélyességhez, annak kiszabása azonban - helyesen - a Btk. 62.§. (1) bekezdésén és a 63. §.(1) bekezdésén alapul.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság abban, hogy a próbaidő alatti elkövetés miatt a korábbi szabadságvesztés végrehajtását elrendelte, ám annak jogcíme kizárólag az alkalmazandó Btk. 91/A. § (1) bekezdés c) pontja. Az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a Btk. 91. § c) pontját is, mert az az elkövetéskor a Btk.91/A.§. d.) pontjának felelt meg. Az abban írt, a pártfogó felügyelet szabályainak súlyos megszegése miatti elrendelésre azonban kizárólag a Be. 572. §-ában szabályozott különleges eljárásban van törvényes lehetőség, a rendes eljárás keretei között még akkor sem, ha emellett másik ok is megállapítható, amely alapján a végrehajtást el kell rendelni (BH 1989.54.)

Tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy a polgári jogi igényt érdemben elbírálta. Törtetlen abban az ítélkezési gyakorlat, hogy a Be. 54. § (2) bekezdésében írt feltételt, azt, hogy a magánfél kizárólag azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, ami a

bűncselekmény folytán bekövetkezett, szűken kell értelmezni. A büntetőeljárásban csak a bűncselekményt megvalósító magatartással szoros összefüggésben álló igény érvényesíthető, annak csupán távollabi következményeként keletkezett kár azonban nem. Ennélfogva a keresetkiesés és egyéb adhéziós - adott esetben akár szükségszerűen felmerülő - költségek ebbe a körbe nem vonhatók, így polgári jogi igényként nem is terjeszthetők elő (BH2004.178., BH1984.439. és BJD 10373.). Ezért a másodfokú bíróság a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést a Be. 380. §-a alapján hatályon kívül helyezte és az érvényesítését egyéb törvényes útra utasította és értelemszerűen az illetékfizetésre kötelezést mellőzte.

Miután a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését a másodfokú bíróság a már kifejtettek miatt egyéb törvényes útra utasította, ennek következménye, [Be. 340. § (4) bekezdése] hogy a sértett képviselőjét nem a magánfél képviselőjére, hanem a sértett képviselőjére vonatkozó díj illeti meg, figyelemmel a 26/2003. (VII.1.) IM-BM-PM rendelet 3. § (1) b. pontja és 6. § (2) bekezdésére. (Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a megyei bíróság a jogi képviselő díját az indokolás teljes hiányával és a vonatkozó jogszabályi rendelkezés figyelmen kívül hagyásával állapította meg.)

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a már írtak szerint a Be. 372. § (1) bekezdés alapján eljárva változtatta meg, egyebekben viszont a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

Szeged, 2012. május 17.

Dr. Mezölaki Erik s.k. a tanács elnöke, Dr. Katona Tibor s.k. a tanács tagja, előadó,
Dr. Cserhádi Ágota s.k. a tanács tagja

A Szegedi ítélőtábla Bf.II.60/2012/4. számú ítélete és a Békés Megyei Bíróság 13.B.160/2011/38. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon **jogerős és végrehajtható.**

Szeged, 2012. május 17.

Dr. Mezölaki Erik s.k. a tanács elnöke